

■■■ SZÜKSÉGÜNK VAN A VIDÁM MŰSOROKRA ■

*Az igényes szórakoztatás, a satirikus kabaré,
a humor a közművelődés serkentője*

A deliblái pusztaság: a dél-bánáti homoktenger csodavilága. S abban egy falucska: Šušara, azaz Fejértelep. Az Újvidéki Rádió autóbusza csak Uljmáig jut el. A vendéglátók onnan pótkocsis traktorral szállítják a rádió színészeit, énekeseit, zenészeit, a nyilvános *Vidám műsor* résztvevőit a helyszínre, a falu művelődési otthonába. Zsúfolásig megtelik a terem. Forró, felejthetetlen hangulat. A színvonalas, ügyesen összeállított kollázsműsor, amelyben a szakma akkori nagyjai tudásuk legjavát nyújtották, maradandó élménye nemcsak az ilyen műsorokra éhes közönségnek, hanem a fellépő művészeknek is.

Csaknem három és fél évtized távolából hoztam vissza a bennem maradt képet, a sok-sok csillogó szempárból felém, felénk sugárzó köszönetet. Šušarát, Fejértelepet most azért választottam, mert érzékeltetni kívántam, hogy az akkori rádiósok bizony még a legelguggottabb településeket is fölkeresték, hogy emberközbe kerüljenek a hallgatókkal, hogy kilépve a stúdióból, élő, nyilvános adásokkal népszerűsítsék a rádiót, s nemcsak a rádiót!

A múlt

Az Újvidéki Rádió nyilvános *Vidám műsorainak* szép múltjuk van, nagyon gazdag és tiszteletet érdemlő múltjuk. Már e rádióállomás hőskorában, az ötvenes évek elején igen népszerűek voltak az „élő” nyilvános műsorok. Németh P. István szervezte az első ilyen jellegű adásokat; a színészek mellett helyet kaptak bennük zenei együttesek, énekesek is. A konferanszié szerepére akkori legnépszerűbb íróink vállalkoztak: Majtényi Mihály, Gál László, Sulhóf József, Bogdánfi Sándor. Később az ilyen revüszzerű műsorokat a vidám est szerkesztői vezették. Jó ideig Nagy József és Balázs Pál végezte nagy-nagy hozzáértéssel e teendőket, de néha színészek is vállalták ezt az olykor hálátlan feladatot.

A krónikások, akik nyomon követték a rádiós műsorokhoz fűződő eseményeket, följegyezték, hogy a rádió már 1952-ben megszervezte az első magyar nyelvű nyilvános *Vidám műsort*, 1954-től kezdve pedig már tájolt is Újvidék mellett Óbecsén. Zentán, Bácsföldváron és Péterrévén lépett közönség elé a szórakoztató különítmény. Hogy kik léptek föl benne? A műsorvezetőket már említettem. Mellettük ott voltak még: Gombos Péter, Gerich Endre, Ferenczi Jenő, Pataki László, Teleki Júlia. Kiss Júlia, Gyapjas István és Ádám Olga színészek, aztán Gubik Mira, Boros István és Mirjana, valamint Fülöp Kató énekesek

■■■

■■■

és Virág Nándor népi zenekara, meg Angelo Vlatković szórakoztató zenei kisegyüttese.

Könnyen megállapíthatjuk tehát: negyvenöt évvel ezelőtt indult az Újvidéki Rádió egyik legnépszerűbb műsora! Az a műsor, amely a stúdiókban, a mikrofonok előtt született meg, hogy azután onnan kilépve elinduljon hódító útjára itt, a mi Vajdaságunkban! Ez tény. Mint ahogyan az is tény, hogy a *Vidám műsorhoz* (a nyilvánost is ideértem) a szakma legjelesebbjei sorakoztak föl: köztük például az akkoriban megalakult Rádiószínház társulatának igazi, nagy színészgyéniségei is. Gondoljunk csak Sántha Sándorra, Nagygellért

Lőrincz Lajos

■■■

■■■

Jánosra, Lőrincz Lajosra, Gerich Endrére. Ferenczi Jenőre, Fejes Gyurkára – hogy csak néhányukat említsem. Ez a társulat volt a lelke ezeknek a műsoroknak. És ami talán a legfontosabb: a rádióhallgató vagy a nézőtéri közönség szerette ezeket a műsorokat, hiszen általuk nemcsak megismerte a művészeket, hanem minden alkalommal megoszthatta velük a találkozás örömét, az együvé tartozás melegét.

Ezek tehát a tények, amelyeket nem lehet és nem szabad félretenni, elfelejteni! Volt egy erős, rangos társulata a Rádiószínháznak. S a nyilvános *Vidám műsorok* eljutottak a vajdasági városok, falvak, apró települések színháztermeibe is! El bizony!

Gerich Endre

■■■

A jelen

Azután sok minden történt az utóbbi években, sok minden megváltozott körülöttünk. A Rádiószínház társulatának tagjai lassan lemorzsolódtak. A legtöbbjük már régen nincs közöttünk, sokan nyugalomba vonultak, vagy máshol folytatták pályafutásukat. A *Vidám műsorok*, legalábbis azok, amelyeknek élete a stúdiókhoz kötődik, szombat esténként még megkeresik a hallgatót. Szívós, lelkes emberek tartják életben ezeket az adásokat. Hihetetlen akarással keresik a lehetőségeket, hogy újra és újra mikrofon elé állítsák megmaradt színészeinket, hogy újabb és újabb tréfákkal megőrizzék azoknak a régi *Vidám műsoroknak* a színvonalát, hangulatát: ne csak megőrizzék, hanem az éter hullámain tovább is küldjék azoknak, akik megzúzódtak ott ragadnak a rádiókészülék mellett!

Horváth Kátai György és Bús Zoltán maradt még meg a *Vidám műsor* szerkesztőségében. Ők azok, akik igyekeznek menteni a menthetőt. Legnagyobb gondjuk a szilveszteri műsorok megszervezése. A közelmúltban – pontosabban az utóbbi négy évben – az Újvidéki Színházzal közösen, koprodukcióban próbálták elkészíteni a négy és fél órás műsort. Tavaly visszaköltöztek az M Stúdióba. Az idén is ott készül el a nyilvános fölvétel. A társulat sem változik: azok keltik majd életre a tréfákat, rövid jeleneteket, akik tavaly is megnevetették a közönséget. A szilveszteri vidám műsor rendezését ismét Barácius Zoltán vállalta el. Az időpont december 22-e.

Sajnos a műsor utaztatása ezúttal is elmarad. A régi nyilvános fölépések, a rádiós gárda egykor annyira népszerű élő adásai – úgy látszik – végleg a múlt süllyesztőjébe kerültek. Kár! Nagy kár! Megértjük, legalábbis igyekszünk megérteni, hogy az anyagiak nagyon is behatárolják a rádió lehetőségeit, és hogy emiatt ez a műsor egyszerűen nem járhatja be többé azt az utat, amelyet valaha bejárt! Persze nemcsak a közönség veszít ezzel sokat, hanem a rádió is! A nyilvános műsorok ugyanis (nem csak a *Vidám műsorra* gondolok) fontos szerepet játszottak a rádiós műfajok propagálásában, népszerűsítésében. S hiszem, hogy jelentőségük, ha csupán ezt az egy szempontot vesszük is figyelembe, rendkívüli.

A jövő

Mindenesetre az említett műsorok hiányoznak színjátásunk palettájáról. s ezért dicséretre méltó a kezdeményezés, amely a szabadkai Népkörben fogant meg, és amely a mostoha sorsra kárhoztatott kabarét

■■■

kívánja rehabilitálni Az elképzelés szerint, amely már nem is elképzelés (hiszen a közelmúltban Zentán már meg is tartották az első bemutatót *Herkules bonbon és egyéb nyalánkságok* címmel), tehát az elképzelés szerint évente négy kabaréműsort mutatna majd be szabadkai – és nemcsak szabadkai – hivatásos és amatőr színészek részvételével az önszerveződés útján létrejött stáb, amelynek egyik kulcsfigurája Horváth Kátai György, az ismert humorista, a rádiós *Vidám műsor*ban megedzett művészember. Ezek a könnyű műsorok – az Újvidéki Rádió régi nyilvános adásainak a mintájára – bejárják majd a Vajdaságot, fölkeresik majd – reméljük – a legeldugottabb helyeket is.

Modellértékűnek tartom a szabadkai kezdeményezést. Úgy érzem, hogy ha már intézményes úton a kabaré műfajának nem tudunk érvényt szerezni, akkor magunknak kell megkeresnünk azt a formát, amely lehetőséget nyújt, hogy legalább életben tartsuk a műfajt. Mert annak itt, a Vajdaságban hagyománya van. Ezt igyekszik majd példázni a Népkör második kabaréműsora is, amely tavaszra Kopeckzy Lászlót, népszerű humoristánkat fogja köszönteni hetvenedik születésnapja alkalmából.

Családi Kör, 1997. december 4. 19.

■■■